

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการศึกษา
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้วิจัย จำนวน 11 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย คือ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2558

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก จำนวน 10 คน

1.1.2.1 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน

1.1.2.2 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน

1.1.2.3 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน

1.1.2.4 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 คน

1.1.2.5 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน

1.1.2.6 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 39 คน ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และรองผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก รวม 2 คน

1.2.2 กลุ่มตัวแทนนักเรียน ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ห้องเรียนละ 2 คน จาก 12 ห้องเรียน จำนวน 24 คน ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยคัดเลือกจากนักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้อง

1.2.3 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้อง

1.2.4 วิทยากร คือ ผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน
- 1.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร
- 1.3 การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่ปรึกษาทั้งหมดในโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการสัมภาษณ์และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีประเด็นคำถามเนื้อหาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหา การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
- 1.4 ประชุมคณะครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก เพื่อชี้แจงเหตุผลของการทำวิจัยในครั้งนี้ แล้วร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น สรุปสภาพ ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแนวทางในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้ทราบ
- 1.5 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุม และได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action)

เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนา ตามแนวทางที่กำหนด
ดังนี้

1. การศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ไปศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ทางผู้วิจัยได้ส่งหนังสือราชการจากหน่วยงาน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาดูงาน แล้วพาคณะครูเข้าศึกษาดูงานในวันเวลาที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 วางแผนการศึกษาดูงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งดำเนินการในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559

1.2 ดำเนินการศึกษาดูงานที่โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในวันที่ 19 สิงหาคม 2559 เพื่อสังเกตสภาพแวดล้อมและสภาพการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาและวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้สถานศึกษา ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงานพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ต่อไป

2. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ดำเนินการในวันที่ 26 สิงหาคม 2559 ณ ห้องประชุม โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ โดยเชิญวิทยากร คือ นายบัณฑิต ชุมแวงวาปี ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 3 มาให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยมีกำหนดการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในเดือน กรกฎาคม 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2559

3. การนิเทศภายใน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันวางแผนการนิเทศการดำเนินงาน ปฏิบัติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ จัดทำปฏิทินการนิเทศ รูปแบบเป็นการนิเทศภายใน ซึ่งกำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก เป็นผู้นิเทศเพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ กำกับติดตาม การพัฒนาศักยภาพ ครูในปฏิบัติการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทำการนิเทศสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในเดือนกันยายน 2559 ถึงเดือน ตุลาคม 2559

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์

ผู้วิจัยได้สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาดูงาน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์และการสังเกต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต พฤติกรรม การทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมแบบทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการและแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการเก็บจากแบบบันทึกการนิเทศของผู้นิเทศและการสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบบันทึกการนิเทศ และแบบประเมินการพัฒนาคุณภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ

ดำเนินการติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถาม การทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การบันทึกการประชุม และการบันทึกการนิเทศ มาวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยกลุ่มผู้วิจัยร่วมกันพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้งหาวิธีแก้ปัญหา ข้อบกพร่องของการดำเนินงาน และมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

4.2 สอบถามความพึงพอใจของครู เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หากผลของการพัฒนาไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน จะมีการดำเนินการในวงรอบที่ 2 ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า

1.1 สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรากฏว่ายังไม่สามารถดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความรับผิดชอบและหนีเรียนเป็นประจำ

1.2 ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนไม่ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและเป็นระบบ ไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงได้

2. แนวทางพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย

2.1 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดการศึกษาดูงานที่โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เขต 21 เพื่อศึกษาตัวอย่าง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระยะเวลา 1 วัน

2.3 การนิเทศภายใน เพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ตามกำหนดการนิเทศภายใน ในขณะที่ครูดำเนินการพัฒนาการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมี นายปรามิทธิ์ คำเพชรดี ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก เป็นผู้นิเทศ

3. ผลการพัฒนาการศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 21 พบว่า

3.1 การศึกษาดูงาน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 21 ได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้เห็นตัวอย่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานอยู่ในระดับมาก มีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงาน เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน รูปแบบกิจกรรม ตลอดจนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ รูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 21

3.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

จากการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาและ 5) การส่งต่อนักเรียน คณะณของผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จากร้อยละ 53.64 เพิ่มขึ้นร้อยละ 86.6 และต้องการคำแนะนำ และความช่วยเหลือในขณะทำการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงต้องการรับการนิเทศภายใน จากผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้การดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ผลการนิเทศภายใน

ผลการดำเนินงานรอบที่ 1 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน และได้ลงมือปฏิบัติดำเนินงานพร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงาน แต่เมื่อร่วมกันวิเคราะห์และสะท้อนผลการดำเนินงาน พบว่า ยังมีการดำเนินงานที่ต้องได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา อีกทั้งมีระยะเวลาในการดำเนินงานน้อย ผู้ร่วมวิจัยจึงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ให้ทุกคนพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 2 และให้มีการนิเทศภายในให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด จึงได้ดำเนินการวิจัยในวงรอบที่ 2

ผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 หลังการได้ดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศ และเพิ่มการให้ความรู้ในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การคัดกรองนักเรียน 2) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหานักเรียน ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดีผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจของกลุ่มผู้วิจัย และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 นอกจากนี้ยังมีผลการดำเนินงานเป็นเชิงประจักษ์ กล่าวคือนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม ที่มีปัญหา เมื่อได้รับความช่วยเหลือตามระบบที่ได้รับการพัฒนา สามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้นปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดลง

สรุปผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามขั้นตอนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน โดยการใช้แนวทางการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกลุ่มผู้วิจัย จำนวน 11 คน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ครูได้แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ดำเนินไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือแก้ไขตรงตามความต้องการ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน และกระทรวงศึกษาธิการ และส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 21 ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปรากฏว่าได้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ วิทยากร ทำให้การวิจัยดำเนินไปด้วยดี ผู้วิจัยขอนำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น มีความพฤติกรรมขาดเรียนบ่อย มาเรียนสาย หนีเรียน ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความรับผิดชอบ การแต่งกายไม่ถูกระเบียบของสถานศึกษา อีกทั้งครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจากผลการประเมินการสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม ด้านความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) ด้านความสามารถในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$) และด้านความคิดเห็นของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญประสพ กุลศรี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้การปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างไม่ดีเท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิศักดิ์ อูสาพรหม (2552, บทคัดย่อ) ได้วิจัยการพัฒนาระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านอุณา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ก่อนการพัฒนาการดำเนินงานยังไม่มีรูปแบบไม่มีขั้นตอนในการการดำเนินงานที่เป็นระบบ ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจในหน้าที่ของตนน้อย และไม่มีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองที่จะเข้ามาช่วยดูแล และแก้ปัญหาของนักเรียน

ร่วมกันกับคณะครูในโรงเรียน

2. แนวทางพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย

2.1 การศึกษาดูงานโรงเรียนเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ เพื่อศึกษา ตัวอย่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการ ศึกษาดูงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่(เอกชัย เปี้ยอุ๊ด(2551, หน้า 18) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน หรือการทัศนศึกษา เป็นการพัฒนา บุคลากรที่ได้ไปพบเห็นการปฏิบัติจริงนอกโรงเรียนการที่จะไปศึกษาดูงานต้องมีการ วางแผน กำหนดสถานที่ที่จะศึกษาดูงาน หรือโรงเรียนที่ทำการศึกษาดูงานแล้วประเมินผล การไปศึกษาดูงาน หรือโรงเรียนที่ทำการศึกษาดูงานแล้วประเมินผลการไปศึกษาดูงานเพื่อ นำไปปรับใช้ในโรงเรียนของตนเองและงานวิจัยของสิทธิศักดิ์ อุสาพรหม (2552, บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยการพัฒนาระบบการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านอุณา ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ที่ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ ศึกษาดู งานและการประชุมเชิงปฏิบัติการและสอดคล้องกับเคียงขวัญ สุกุลชูษา (2553, หน้า 57) ได้กล่าวว่าการศึกษาดูงาน คือ การพาบุคลากรไปศึกษาดูการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เห็นว่ามี การปฏิบัติงานที่ดีเด่น เพื่อให้บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรง ทักษะ และ ก่อให้เกิดความสามัคคี มีวิสัยทัศน์ นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในหน่วยงาน เป็นการ พัฒนาการดำเนินงานที่ได้ผลอีกวิธีหนึ่ง และสอดคล้องกับธวัชชัย ไพไธล (2555, หน้า 65) ได้กล่าวถึง การศึกษาดูงานว่า หมายถึง การพัฒนาบุคลากรโดยวิธีการนำผู้เรียน หรือ บุคคลากรกลุ่มเป้าหมายไปศึกษาเรื่องต้องศึกษาจากหน่วยงานอื่นหรือสถานที่อื่นๆ ที่ตรง กับประเด็นที่ต้องการโดยที่ผู้เรียนสามารถพบเห็นสภาพจริง มีโอกาสได้สัมผัสจากประสาท สัมผัสต่างๆ เช่น การดู การฟัง การสัมภาษณ์การสอบถาม การสนทนา การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงาน พื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 21 เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิดความรู้ความสามารถใน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการประเมินการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการประเมินการทดสอบความรู้เกี่ยวกับ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลังการประชุมเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 53.64 เป็นร้อยละ 86.67 และผลการประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2457, หน้า 276-279) ได้กล่าวไว้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างหนึ่ง เป็นกระบวนการสร้างเสริมความรู้ความสามารถทักษะและเจตคติของบุคคลในองค์การต่างๆ ให้พัฒนาขึ้น โดยจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนหรือประสบการณ์การศึกษาขึ้นเป็นครั้งคราว และการจัดนี้อาจจัดขึ้นภายใต้สภาวะความต้องการและความจำเป็นบางประการมีรูปแบบ ขนาดของกลุ่มและใช้เวลามากน้อยต่างกัน และสอดคล้องกับกิติภาพ เก่าแก่กุลวงศ์ (2547, หน้า 86-87) ได้ศึกษาการพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ และพบว่า การพัฒนาครูโดยการฝึกอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้ร่วมวัยสอดคล้องกับเรื่องอุไร สาราญวงศ์ (2549, หน้า 22) กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการจัดกิจกรรมโดยการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และฝึกทักษะปฏิบัติในเรื่องที่ประชุมโดยวิทยากรผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ โดยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดมความคิดเห็น การอภิปราย และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน และ สอดคล้องกับบัณฑิต ชุมแวงวาปี (2552, 40) ที่กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการให้ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาบุคคลกรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดี ต่อการปฏิบัติงานทำให้งานที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3 การนิเทศภายใน เพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ตามกำหนดการนิเทศภายใน ขณะที่ครูพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้นิเทศ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก การเปรียบเทียบผลการประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวงรอบที่ 1 และ 2 โดยรวม มีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 0.60$) ซึ่งสอดคล้องกับ ได้สายัณห์ กัลยาไสย (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาครูที่ปรึกษาด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนธรรมบวรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 2 ดำเนินการพัฒนาโดยกลยุทธ์ประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานการมอบหมายงาน การนิเทศกำกับติดตาม

และสอดคล้องกับ ประเวช พิมพา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านคำภู อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยใช้กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศบอกร่วมกัน ทำให้ผู้ร่วมศึกษามีการปรับปรุงการดำเนินงานทุกขั้นตอนและมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับนภัสวรรณ ริเวรา (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนบ้านนาดีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 มีการพัฒนาบุคคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการศึกษาเอกสารการประชุมปฏิบัติการตามนิเทศภายใน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า

ผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้แนวทาง 3 แนวทาง คือ การศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในพบว่า 1) ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ การส่งต่อนักเรียน 2) หลังการได้ร่วมประชุมปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากร้อยละ 53.64 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 86.67 3) ครูผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาศึกษาข้อมูลนักเรียนจากการใช้ทะเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) แบบสัมภาษณ์นักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน และแบบบันทึกการตรวจสุขภาพ การคัดกรองนักเรียน ครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน จากทะเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แหล่งข้อมูลอื่นๆ คัดกรองนักเรียน ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็มความสามารถจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพ การป้องกัน ช่วยเหลือ

และแก้ไขปัญหานักเรียน ครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้น ประสานงานกับครูและ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียน ดังนี้

กิจกรรมในห้อง กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดี และการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนได้จัดตั้งเครือข่ายส่งต่อภายนอก มีการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ซึ่งดำเนินการตามองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ประการของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 4) และผู้ที่มีหน้าที่หลักในการ ดำเนินงานคือ ครูที่ปรึกษาโดยประสานความร่วมมือกับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายัณห์ กัลยาไสย (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาครู ที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนธรรมบวรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนครเขต 2 หลังการพัฒนาพบว่า 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ ปรึกษาทุกระดับชั้นได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานประวัตินักเรียนในทะเบียนสะสม 2) การคัดกรอง นักเรียนครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนจัดแยกเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสีย และมีปัญหาทำให้สามารถดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องกับปัญหา นักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ทำใ้ นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง มีทักษะในการปรับตัว และการวางแผนในการดำเนินชีวิต กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมมือกัน เพื่อหาทางป้องกัน และ แก้ไขช่วยเหลือนักเรียน 4) การปกกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนได้อย่างแสดงออก มีการพัฒนาตนเองตามความ ถนัดความสามารถ 5) การส่งต่อจากการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาช่วยเหลือ นักเรียน ขาดครูที่ปรึกษาและครูอื่นที่เกี่ยวข้องทำให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปด้วยความ เรียบร้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเวศ พิมพา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ พัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโรงเรียน บ้านคำภู อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พบว่าการมีระบบดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน ในการช่วยเหลือป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดี ให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติ ปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุข และมีลักษณะอันพึงประสงค์ การดำเนินงานตามระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้นบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้อง คำนึงถึงและให้ความสำคัญในการดำเนินงานและสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิศักดิ์

อุสาพรหม (2552 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านอุณาма สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า การพัฒนารูปแบบกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนได้แก่กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียน รู้ข้อมูลของนักเรียนและเข้าใจนักเรียนในที่ปรึกษา กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง นักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งผลจากการดำเนินการทำให้ครูและผู้ปกครองได้มีโอกาสในการพัฒนาแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนร่วมกัน และนอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับสุนันทา ประทุมรัตน์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาครูด้านระบบช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านม่วง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียนบ้านม่วง มีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นแต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ จึงได้ร่วมกันแก้ไขปัญห โดยพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึงนักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง มีทักษะในการปรับตัว และการวางแผนในการดำเนินชีวิต กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองก็ร่วมมือกัน เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขช่วยเหลือนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนได้แสดงออก มีการพัฒนาตนเองตามความถนัดความสามารถ 5) การส่งต่อจากการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาช่วยเหลือนักเรียน ชาติครูที่ปรึกษาและครูผู้อื่นที่เกี่ยวข้องทำให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญประสพ กุลศรี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานีเขต 1 พบว่าการมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการช่วยเหลือป้องกัน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุข และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้นบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญในการดำเนินงานและสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิศักดิ์ อุสาพรหม (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน

บ้านอุณา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า การพัฒนารูปแบบกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้แก่กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนและเข้าใจนักเรียนในที่ปรึกษา กิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งผลจากการดำเนินการทำให้ครูและผู้ปกครองได้มีโอกาสในการพัฒนาแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนร่วมกัน และนอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับสุนันทา ประทุมรัตน์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาครูด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านม่วง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียนบ้านม่วงมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นแต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ จึงได้ร่วมกันแก้ปัญหา โดยพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนซึ่งส่งผลให้คุณภาพที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการดำเนินผลการวิจัยไปใช้

1.1 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพราะพฤติกรรมของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ มีการร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีการแสวงหาอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยเสริมเพื่อให้การปฏิบัติงานให้มีความรวดเร็วสะดวก มีความถูกต้องมาก เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 การศึกษาดูงานควรไปศึกษาดูงานมากกว่า 2 โรงเรียน หรือ โรงเรียนที่ไปศึกษาดูงานเป็นโรงเรียนระดับภาค หรือระดับประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาดูงานกว้างมากขึ้น และเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.3 ควรมีการปรับปรุงระยะเวลาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสม ควรมีแผนปฏิบัติการ การนิเทศภายในที่ชัดเจน และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จะได้ลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์

1.4 ควรขยายเวลาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ จาก 1 วัน เป็น 2-5 วัน และมีการฝึกปฏิบัติการให้ครบทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการมีความเข้าใจเกิดทักษะ และสามารถปฏิบัติได้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู บุคลากร ทำวิจัยปฏิบัติการ เพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมด้านต่างๆ ของนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และพัฒนาการดำเนินงานด้านอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลดีต่อสถานศึกษาต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์